

Τὸ ὕδωρ τοῦ ἀγιασμοῦ, ιδίως δὲ τοῦ ἀγιασμοῦ τῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων. Συνών. *ἀγίασμα 2, ἀγιασμός 2*.

ἀγιασμός ὁ, κοιν. *ἀγιασμός* κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Συνασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. *Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) *άιασμός* Εὐβ. *άασμός* Πόντ. (Χαλδ.) *άεσμός* Πόντ. (Χαλδ.) *άισμός* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *άασμός* Ἰκαρ. *ἀγιασμο* τό, Πόντ. (*Οφ.)

Τὸ μεταγν. οὐσ. *ἀγιασμός* = καθαγιασμός, καθιέρωσις.

1) Ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ, καθ' ἣν ὁ ἱερεὺς διὰ τῆς ἀναγνώσεως ὠρισμένων εὐχῶν ἀγιάζει τὸ ὕδωρ, διὰ τοῦ ὁποίου ραντίζει τοὺς πιστοὺς. Ὁ ἀγιασμός εἶναι μέγας καὶ μικρός. Καὶ μέγας μὲν λέγεται ὁ γινόμενος κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων τὴν 6ην Ἰανουαρίου εἰς τύπον τῶν ἀγιασθέντων τοῦ Ἰορδάνου ὑδάτων διὰ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Χριστοῦ, μικρὸς δὲ κατ' ἀντίθεσιν ὁ γινόμενος εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Συνασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): **Εφερα τὸν παπᾶ νὰ μοῦ κάνη ἀγιασμό. Κάθε μῆνα κάνω ἀγιασμό 'ς τὸ σπίτι μου κοιν. 'Ο παπᾶς κάθαν μνηοῦ κιφάλ' εὐτάει 'ς ὁ σπιτᾶ ἀγιασμόν* (ὁ παπᾶς ἐν ἀρχῇ ἐκάστου μηνὸς κάμνει εἰς τὰς οἰκίας ἀγιασμόν) Τραπ. Χαλδ. *'Εγυαλ' οὐ παπᾶς τοῦ μιγάλ' άισμό κι άιάζ' τὸν κόσμον* Αἰτωλ. || Παροιμ. φρ. *Δαρμός ἀγιασμός* (καθὼς ἀγιάζεται ὁ ραινόμενος δι' ἡγιασμένου ὕδατος, οὕτω καὶ ὁ δερνόμενος καθίσταται φρόνιμος καὶ κόσμιος) Κρώμν. *Οφ. Τραπ. *Λουγαριασμός ἀγιασμός* (ὅπως ὁ ἀγιασμός ἀγιάζει τοὺς πιστοὺς, οὕτω καὶ οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ ἀγιάζουν τρόπον τινὰ τοὺς συναλλασσομένους προλαμβάνοντες ἐνδεχομένας δυσαρρεσκείας καὶ ἔριδας) Μακεδ. (Καταφύγ.) (Συνών. φρ. *οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ κάνουν τοὺς καλοὺς φίλους*). || Γνωμ. *Σὰ σοῦ τύχη πειρασμός, πέρασέ τον γι' ἀγιασμό* (ἂν σὲ συναντήσῃ ὁ διάβολος, νὰ τὸν θεωρήσῃς ὡς ἀγιασμόν, ἥτοι μὴ δυσφύρει διὰ τὰς ἀντιξόους περιστάσεις, ἀλλὰ κανόνισον τὰς πράξεις σου συμφώνως πρὸς τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν εἰς τὰ τοῦ βίου σου) Ἀθῆν. *Κάμι τὸν ἀγιασμό, παρι κι τὴν γάττα* (σὺν τῇ θεῖᾳ ἐπικλήσει πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἐνεργήσωμεν πρὸς ἀποσόβησιν κακοῦ τινος Πβ. ἀρχ. «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει») Θεσσ. || *Ἀσμ.

**Ηρχανε τὰ ὦτα κ' οἱ ὦτισμοί*

κ' οἱ ἀρὲς μεγάλες κ' οἱ ἄασμοί

(ἦλθαν τὰ Φῶτα καὶ οἱ φωτισμοὶ καὶ αἱ μεγάλαι χαραὶ καὶ οἱ ἀγιασμοί) Ἰκαρ. Ἡ σημ. αὕτη καὶ μεσν. Πβ. Κωνστ. Πορφ. *Εκθεσ. βασιλείου τάξεως 141,5 (ἐκδ. Βόνν.) «ἀρξαμένου αὐτοῦ ἐκτελεῖν τὴν μεγάλην εὐχὴν τοῦ ἀγιασμοῦ». β) Ἡ ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων Ζάκ. Πελοπ. (Μάν.) 2) Τὸ διὰ τῆς ἱεροτελεστίας τοῦ ἀγιασμοῦ ἀγιαζόμενον ὕδωρ κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Συνασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): *Πηγαίνω 'ς τὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάρω ἀγιασμό. Πίνω ἀγιασμό. Μεταλαβαίνω μὲ ἀγιασμό* (ἐνν. τὸ ὕδωρ τοῦ μεγάλου ἀγιασμοῦ, τοῦ ὁποίου μεταλαμβάνουν οἱ δι' οἰονδήποτε λόγον κωλυόμενοι νὰ κοινωνήσουν τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Πβ. *δρόσος*) κοιν. *'Ο μέγας ἀγιασμός* ὅπου πέση δὲ φοῶσαι πρὸς τίποτα (διότι πιστεύεται ὅτι ἐξαφανίζει τὰ κακοποιὰ πνεύματα τὰ λεγόμενα *στοιχεῖα*) Κίμωλ. *'Επα ἄεσμόν κ' ἐέμ'νε καλὰ* (ἐπια ἀγιασμόν καὶ ἔγινε καλὰ) Χαλδ. Συνών. *ἀγίασμα 2, ἀγιασμόνερο*. 3) Περιληπτικῶς τὰ εἰς τὴν τελετὴν τοῦ ἀγιασμοῦ χρησιμεύοντα, ἥτοι ὁ

σταυρός, τὸ ἀγιασματάριον, τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ τὸ ραντιστήριον: Παροιμ. *Τά 'μασε σὰν ὁ παπᾶς τὸν ἀγιασμό* (τὰ ἐμάζευσεν ὅπως ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀγιασμοῦ μαζεύει ταχέως τὰ εἰρημένα ἀντικείμενα καὶ ἀναχωρεῖ, ὅταν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃ πολλοὺς ἀγιασμοὺς περιερχόμενος τὰς οἰκίας τῆς ἐνορίας του. Ἐπὶ τοῦ δραστηρίως ἐνεργοῦντος εἰς τὰς ὑποθέσεις του) ἸΒενιζέλ. Παροιμ.² 289,72.

ἀγιασοῦρα ἡ, Πελοπ. (Ἀρχαδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγιασι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-οῦρα*.

Τὸ σκεῦος τοῦ ἀγιασμοῦ, ἐν ᾧ ἐμβάπτων ὁ ἱερεὺς τὸν θαλλὸν ραίνει: Φρ. *Πῆρε τὴν ἀγιασοῦρα καὶ πάει* (ἐπὶ ἱερέως ἀναξιοπρεπῶς ἐπαιτοῦντος). Συνών. *ἀγιαστήρα 1, φωτιστήρα*.

Ἀγιά-Σοφιά σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) *Ἀγιά-Σοφκιά* Κύπρ. *Ἀγιο-Σοφιά* Πόντ. (Κερασ.) *Ἀγι-Σοφιά* Πόντ. (Κερασ.) *Ἀι-Σουφιά* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Ἀε-Σοφία* Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. *ἀγία* καὶ τοῦ οὐσ. *σοφία*. Οἱ τύπ. *Ἀγιο-Ἀγι-Ἀι-Ἀε* εἶναι τοῦ ἀρσ. *ἅγιος* κατισχύσαντες ἀναλογικ. καὶ ἐπὶ τοῦ θηλ. γέν. Πβ. *ἀγιά-Βαράρα*.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱστορικὸς ναὸς τῆς Ἀγίας Σοφίας ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ καὶ ἀποτελῶν διὰ πάντων τῶν αἰώνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τὸν καθολικὸν ναὸν καὶ τὸ κέντρον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου ἐνθ' ἂν.: *Ἡ Ἀγιά-Σοφκιά τῆς Πόλις ἐν' ἀκουσμένη 'ς οὐλ-λον τὸν κόσμον* Κύπρ. *Ποῦ νὰ μ' ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ λουτουρηθῶ μέσ' 'ς τὴν Ἀγιά-Σοφκιάν!* (εὐχὴ ὑπὲρ ἀνακτήσεως τοῦ ναοῦ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν) Κύπρ. || *Ἀσμ.

Σημαίν' ἡ γῆ, σημαίν' ὁ Θεός, σημαίνουν καὶ τ' οὐράνᾳ, σημαίνει κ' ἡ Ἀγι-Σοφιά, τὸ μέγα μοναστήριον

Κερασ.

Βόηθα ἁ-Νικόλα' π' τὰ Καμπιά καὶ Ἀι-Σοφιά' π' τὴν Πόλι Αἰτωλ. Ἡ λ. ὡς τοπων. κοιν.

ἀγιαστήρα ἡ, σύνηθ. *άιαστήρα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *ἀγιαστοῦρα* σύνηθ. *γιαγιαστοῦρα* Στερελλ. (Ἀράχ.) *γιαστοῦρα* Κύθν.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. *ἀγιαστήριον* = τόπος ἅγιος. Τὸ *ἀγιαστοῦρα* κατὰ τὸ *βρεχτούρα*. Τὸ *γιαγιαστοῦρα* ἐξ ἀναπτύξεως τοῦ γ μεταξὺ τοῦ ἄρθρ. ἡ καὶ τοῦ ἀρκτικοῦ φων., ὡς ἡ-γ-ἀγιαστοῦρα, ὅθεν ἡ *γιαγιαστοῦρα*. Τὸ *γιαστοῦρα* κατὰ τὸ *γιάζω*.

1) Τὸ σκεῦος τοῦ ἀγιασμοῦ, ἐν ᾧ ἐμβάπτων ὁ ἱερεὺς τὸν θαλλὸν ραίνει κοιν.: *Νὰ πάτε νὰ βρετε μιὰ γραιὰ καὶ νὰ πάρῃ λυγαρεὰ, νὰ σᾶς ράν' ἀπ' τὴ γιαστοῦρα καὶ νὰ γίνετε καλὰ* (ἐμφθ.) Κύθν. || Φρ. *Τί πῆρις τ'ν ἁιαστήρα!* (διατί περιέρχεσαι τὰς οἰκίας! ἐνν. ὡς ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων) Αἰτωλ. || *Ἀσμ.

Φεύγατε νὰ φεύγωμε, | γιατί ἔρχετ' ὁ τουρλόπαππας μὲ τὴν ἀγιαστήρα του | καὶ μὲ τὴν πλαστήρα του

(ταῦτα λέγουν πρὸς ἀλλήλους οἱ καλλικάντζαροι ἐγκαταλείποντες τὴν γῆν ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ ἀγιάζοντος κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων ἱερέως. Πβ. ΝΠολίτ. Παραδ. 2, 1304, ἐνθα καὶ ἄλλαι παραλλαγαὶ) Πελοπ. (Καλάμ.). Συνών. *ἀγιασοῦρα, φωτιστήρα*. 2) Θαλλὸς βασι-

